

ועדת המשמעת מזהירה!
נבחן המעביר חומר צד ליעהו
או רמז מילולי ייענש בחומרה

8.11.10
1103

קורס: 99-110-01
תשס"ז, מועד ב'

אוניברסיטת בר-אילן
הפקולטה למשפטים

[Handwritten scribbles and signatures]

מרצה: פרופ' אריה רייך
זמן הבחינה: 3 שעות

יש לכתוב בכתב יד קריא על צד אחד של הדף בלבד
מותר השימוש בכל חומר (מלבד המחברת של היושב/ת לידך...)
הגבלת עמודים: 7 עמודים בלבד לכל המבחן! (הבודק לא יקרא מעבר לכך).

מבחן בדיני נזיקין

שאלה מס' 1 (70%):

מוישה גרויס הוא איש עסקים גדול בתחום הנדליין המתגורר במרכז הארץ. לפני שבוע, בעמדו לצאת לחו"ל לנסיעת עסקים כדי לסגור עסקת נדליין גדולה, הוא נעצר במעבר הדרכונים בטענה שהוא נגדו צו איסור יציאה מן הארץ בשל אי-תשלום חוב של מזונות. מוישה הנדהם ניסה להסביר לשוטר שהוא חי באושר עם אשתו מזה עשרים שנה ובוודאי מדובר בטעות. השוטר הודיע לו שבמחשב מופיע שהוא נגדו צו כאמור, ומשפנה מוישה לאחראי על התחנה, התברר כי אכן קיים צו נגדו, עם מספר תעודת הזהות שלו, שהוא על-ידי ראש ההוצאה לפועל באילת. נאמר לו שבמצב דברים זה משטרת הגבולות אינה מוסמכת לאפשר את יציאתו ועליו לערוך בירור מול לשכת ההוצאה לפועל באילת.

צדק
אילת

כשמוישה חזר לביתו הוא מיד התקשר לעורך-דינו וביקש ממנו לברר מה קרה ולדאוג לביטול הצו. מבדיקות שערך העו"ד התבררו העובדות הבאות: צו עיכוב היציאה מן הארץ אכן הוצא על-ידי ראש ההוצאה לפועל (תפקיד שיפוטי במהותו), שהוא גם רשם של בית משפט השלום באילת, כנגד תושב אילת בשם משה גרוס המתחמק מלשלם מזונות שנפסקו לטובת אשתו. בבואו לנסח את הצו, העתיק ראש ההוצאה לפועל בטעות את מספר תעודת הזהות של מוישה לתוך הצו, וזאת משום שבאותה לשכה מתנהל גם תיק שפתח מוישה כנגד חייב שחייב לו הרבה כסף. במקום להעתיק את מספר תעודת הזהות מתוך בקשת אשתו של אותו תושב אילת, העתיק ראש ההוצאה לפועל בהיסח הדעת את תעודת הזהות מתוך הבקשה של מוישה, וזאת משום שבאותה שעה היה עסוק בקריאת רומן מעניין וראשו לא היה נתון לעבודתו. מרוב בלבול הוא גם לא הוסיף את החותמת שלו, וכעת המזכירות לא יודעת איזה מבין שני הרשמים של בית המשפט הממלאים את תפקיד ראש ההוצאה לפועל הוא זה שחתם על צו עיכוב היציאה מן הארץ. שניהם מכחישים היום בתוקף מעורבות בפרשה.

אילת רשום

רשום

כעבור כמה ימים, משבוטל צו העיכוב, מוישה קנה שוב כרטיס מחבי אל-על כדי לטוס לחו"ל בניסיון להציל את עסקת הנדליין, אך גם הפעם הוא לא הצליח להגיע וזאת משום שהמטוס בו הוא טס אירעה לו תקלה חמורה במנועים, והוא התרסק על המסלול בנתב"ג. מוישה נפצע קשה, איבד את הכרתו והפך למעשה ל"צמח". בחקירה של מינהל התעופה נמצא כי התאונה אירעה ככל הנראה עקב תקלה במנוע בשל כניסת ציפורים למנוע, דבר שניתן היה למנוע באמצעות הרכבת רשת בטחון בעת הייצור. המנוע יוצר ע"י חברת Boeing מארה"ב. לפי ממצאי החקירה לא נמצא כל פגם בהתנהגות טייסי המטוס. אשתו של מוישה, רוחליה, פונה אליך ומבקשת לדעת:

רשום -
השטח של ההוצאה

תן באחריות
סמוליא פאוס
ל
חמת א"כ

- א. האם ניתן להגיש תביעות נזיקין בגין עיכוב יציאתו מהארץ של מוישה, שבגללו הפסיד הרבה כסף: גם את מחיר כרטיס הטיסה, וגם הפסדים בשל עסקת הנדליין שהוא עמד לחתום בחו"ל, ושבגלל אי-הגעתו ניתנה למתחרה שלו. אם כן - נגד מי?
- ב. האם ניתן להגיש תביעת נזיקין בגין פציעתו הקשה בהתרסקות המטוס, אם כן כנגד מי (נגד המדינה?), וכמה פיצויים ניתן לצפות לקבל? יצוין, כי למוישה, שהוא בן 47, שלושה ילדים מתחת לגיל 18 התלויים בו בפרנסתם (אחד בן 6, אחד בן 12, ואחת בת 15). בשנה שלפני פציעתו הוא הרוויח (על-פי הצהרתו לרשויות המס) 1.2 מיליון ₪ ברוטו לשנה. היה לו גם ביטוח איבוד כושר עבודה, שבגינו שולם לו בעקבות התאונה סכום של כ-500,000 ₪ כתשלום חד-פעמי. ועדה רפואית של המוסד לביטוח לאומי קבעה את נכותו התיפקודית ל-100%, אך גם העריך שהוא ימות תוך 10 שנים מיום התאונה.

עליך לנתח את השאלות שנשאלת ולנמק את תשובתך בליווי אסמכתאות מהחוק ומהפסיקה.

שאלה מס' 2 (30%):

ס' 13 לפקודת הנזיקין יוצר אחריות של המעביד בגין מעשה שעשה העובד שלו, אפילו אם לא הורה על המעשה או אישר אותו, אלא מעצם העובדה שהעובד עשה את המעשה תוך כדי עבודתו. כיצד ניתן להסביר את האחריות הזו על-פי מטרות דגנב הנזיקין? לפי אילו מן המטרות קל יותר להסביר אותה, ולפי אילו קשה יותר?

ס' 13 גם קובע שני חריגים לאחריות זו (סעיף 13(א)(2)(א) ו-(ב)). כיצד ניתן להסביר את החריגים הללו לאור המטרות השונות שהסברת בחלק הראשון של השאלה?

בהצלחה!